

Handläggare: Fredrik Ekroth
Telefon: 08-508 09 307

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Upprustning av Eriksbergsparken

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner genomförande av Eriksbergsparkens upprustning enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i genomförandeskedet inom godkänd budget för projektet.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Upprustningen av Eriksbergsparken utgör ett av stadsdelens prioriterade parkprojekt som har beviljats centrala investeringsmedel. Åtgärderna i parken ska utföras för att tillmötesgå besökarnas behov av tillgänglighet, rekreation och aktivitet. Den övergripande målsättningen är också att restaurera, vårda och utveckla parken i ett långsiktigt perspektiv i enlighet med nämndens verksamhetsmål ”Alla parker och grönområden är välskötta och attraktiva för invånare och besökare och Östermalm upplevs som ett tryggt stadsdelsområde”.

Under 2012 har parkträdens kondition inventerats och en konditionsbedömning med åtgärdsförslag för trapporna och murarna utförts. Under våren 2013 har trädvårdsåtgärder utförts enligt trädinventeringens rekommendationer. Ett belysningsprogram tas fram med syfte att göra parken ljusare, vackrare och tryggare.

Medborgardialog har genomförts i form av ett informationsmöte där besökarna hade möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget och på möjliga förbättringar i parken. Synpunkterna beaktas i arbetet med upprustningen.

2012 års budget för Eriksbergsparkens upprustning om 0,2 mnkr användes för att utreda parkens kondition och vilka åtgärder som behöver utföras. För 2013 har 1,9 mnkr beviljats till belysningsprogram, trädvårdsåtgärder, plantering samt för renovering av parkens centrala trappor och murarna däromkring. Föreslagen budget för 2014 är 4,0 mnkr som planeras att användas för omfogning av resterande murar, renovering av trappan mot Eriksbergsgatan och nyanläggning av gräsytor. Total budget för projektet uppgår till 6,1 mnkr.

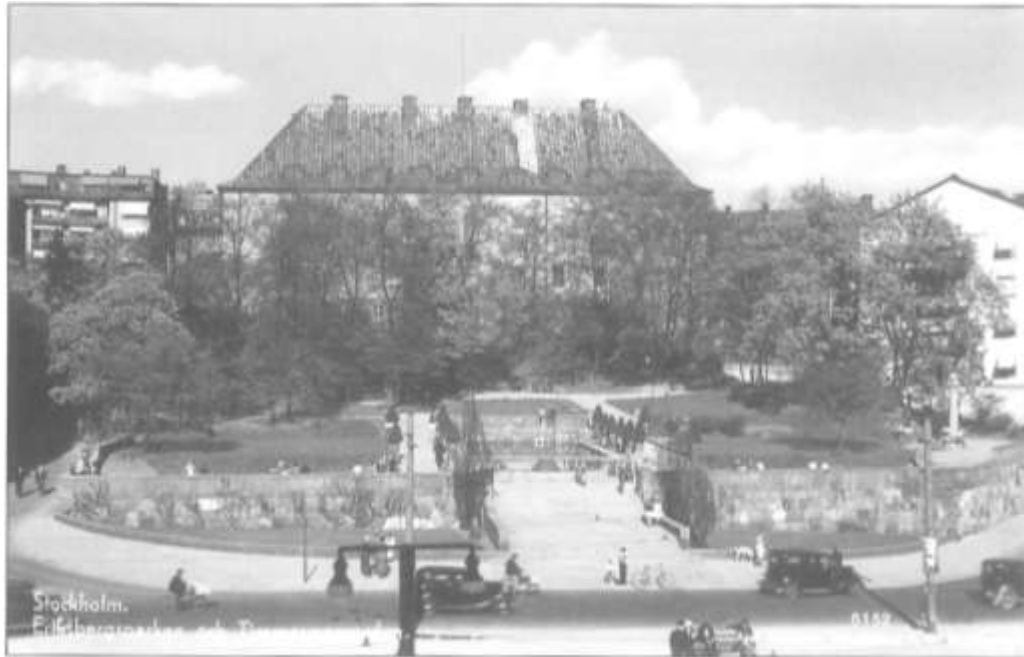
Bakgrund

Historik

Området kring Eriksbergsplan och Eriksbergsparken har en 1700- och 1800-talshistoria som inte är så smickrande. Långt in på 1800-talet bestod platsen av ett slumområde. Ungefär där Eriksbergsplan ligger idag låg Träsktorget där offentliga bestraffningar utfärdades fram till 1857. Strax nordost om detta låg egendomen Eriksberg som ägdes av Timmermansorden. En vändning kom under 1900-talet när stadens parkavdelning började att röja den del som i dag är Eriksbergsparken. I början av 1920-talet byggdes också Timmermansordens pampiga byggnad, vilken idag är blåklassad av Riksantikvarieämbetet och därmed har högsta bevarandevärde.

Där Timmermansordens byggnad ligger idag var tidigare en kal Slutning med en kvorn på höjden. Parkarbetena påbörjades 1915 och pågick i ett drygt tiotal år.

Eriksbergsparken så som den såg ut på 1930-talet. På bilden kan man skönja hur människor vistas utmed murarnas ovasida och vid "obelisken" till höger i bilden. Här fanns tidigare grusgångar vilka nu kommer att återskapas för att göra parken mer tillgänglig.

Under 1920-talet utvecklades platsen successivt till park genom sprängning, schakt och sedan anläggning av trappor, murar gångvägar, damm och planteringar. Omkring 1926-27 avslutades parkanläggandet med att stödmuren mot Runebergsgatan byggdes. Resultatet blev en mycket pampig anläggning i nordisk klassicistisk stil som med sitt monumentalala, centrala trappmotiv med damm och stenmurar av hög kvalitet ger en känsla av slottspark.

Parken med sina trappor vänder sig ut mot Tegnérgatan och utgör gatans nordöstra gröna ände. I gatans andra ände ligger, som en pendang, Tegnérlunden som bildar gatans gröna sydöstra avslut.

Under åren som gått sedan parken anlades har den i stort fått behålla sitt utseende och inga nytilskott har förändrat dess gestaltning. I samband med att Birger Jarlsgatans trafikplats gjordes om togs de två bågformade gröna ytorna som flankerade trappans nedre sektion bort till förmån för en plattlagd torgyta med två rader lindar och södervända parksoffor. På Eriksbergsplan tillkom också 1972 KG Bejemarks skulptur "Fordon".

Parkens bakre fond mot Eriksbergsgatan och Timmermansordens byggnad utgörs av höga lindar och almar som står framför och i bergsbranten. I branten växer också måbärsbuskage och lökväxter på våren. Här finns även en trappa upp till Eriksbergsgatan.

Nuläget

I dagsläget är Eriksbergsparken sliten och mer omfattande åtgärder krävs för att den ska återfå sin forna prakt. I första hand behöver parkens trappor läggas om och samtliga murar fogas om på nytt. Gräsytorerna är dåliga, rosenrabatten behöver nyanläggas och blomsterurnorna behöver bytas ut. På ovansidan av murarna mot Eriksbergsplan och Runebergsgatan har det tidigare funnits grusgångar vilka idag är igenvuxna med gräs. Det tämligen omfattande behovet av trädvårdsåtgärder åtgärdas i skrivande stund. Dammen och dess teknikutrymme är även de slitna och kommer att renoveras av trafikkontoret under våren och försommaren 2013 och arbetet samordnas med stadsdelsförvaltningens upprustning av den övriga parken. Även Eriksbergsparkens belysning har brister som beror mycket på att armaturerna är gamla och har dålig ljusbild. Belysningen behöver förbättras för att parken ska bli ljusare och tryggare. I åtgärdslistan för investeringar i Parkplan för Östermalm från 2009 har Eriksbergsparken givits prioritet 1. Åtgärderna ska kunna tillmötesgå besökarnas behov av tillgänglighet, rekreation och aktivitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Ärendet

Parkupprustningen

I Parkplan för Östermalm som beslutades av stadsdelsnämnden 2009 har Eriksbergsparken prioritet 1 i åtgärdslistan för investeringar. Åtgärder i parken ska utföras för att tillmötesgå besökarnas behov av tillgänglighet, rekreation och aktivitet. Eriksbergsparkens upprustning ska också bidra till att uppnå stadsdelsnämndens verksamhetsmål; ”Parker och grönområden ska vara välskötta, attraktiva och trygga för invånare och besökare”.

Då målet med parkupprustningen enligt Parkplan för Östermalm ska vara att bevara parkens nuvarande karaktär och värden, samt att parken är ganska begränsad till sin storlek, har upprustningen inriktats på att renovera, återskapa och förfina den befintliga anläggningen. Den planerade upprustningen medför därför inte några nytillskott som innebär att parken omgestaltas.

Illustration som visar parkupprustningens huvuddelar och tid för planerat genomförande.

Inför upprustningen genomfördes under 2012 en konditionsbedömning med åtgärdsförslag för parkens trappor och murar. Utredningen visade att de centrala trapporna måste läggas om helt och att trappan upp till Eriksbergsgatan måste fogas om tillsammans med samtliga av parkens murar. I samband med parkupprustningen kommer även trafikkontoret, som ansvarar för stadens prydnadsdammar och fontäner, att renovera parkens damm och det tillhörande teknikutrymmet som finns beläget innanför muren mot Runebergsgatan.

På parkens terrass utmed murarna som löper utmed Runebergsgatan och mot Eriksbergsplan har tidigare funnits gångvägar och i parkens östra del vid ”obelisken”, en sittplats. Dessa planeras att återskapas för att förbättra tillgängligheten i parken. Inom upprustningen kommer även parkens sittplatser och skräpkorgar att förnyas.

En trädinventering utfördes under 2012 efter vilken nu åtgärder utförs. Inventeringen rekommenderar trädvårdsåtgärder och att träd i dålig kondition tas ned. Några träd har därför tagits ned och några kommer att ersättas med nya. I samband med åtgärderna utförs även slyröjning i bergsbranten upp mot Bergsgatan. Under hösten 2013 kommer återplantering av träd och blommande buskar att utföras och den befintliga rosplanteringen får nya plantor och ny jord.

Hösten 2014 läggs gräsytor om och i samband med det förses de även med vårbloommande lökväxter.

Ett belysningsprogram tas fram under 2013 med syfte att ersätta parkens nuvarande stolparmaturer med färre stolpar och med armaturer som belyser murar, trappor och dammen. Syftet är att lyfta fram parkens arkitektur och göra den idag ganska mörka platsen ljusare och mer attraktiv samtidigt som tryggheten förstärks. Även Runebergsgatans nedre, idag ganska mörka del och Eriksbergsplans sittplats under träden ingår i belysningsprogrammet. Belysningsprogrammet tas fram i samarbete med trafikkontoret, som ansvarar för stadens offentliga belysning, och som sedan bekostar utförandet.

Illustration som visar hur Eriksbergsparken är tänkt att belysas. Den centrala delen blir ljusare tillsammans med Runebergsgatans nedre del och platsen vid lindarna på Eriksbergsplans.

Medborgardialog

Ett informationsmöte hölls den 20 mars på plats i parken där allmänheten informerades om den planerade parkupprustningen samtidigt som de kunde framföra sina synpunkter på upprustningen eller på parken i övrigt. Endast 5 personer trotsade kylan och samtliga deltagare var positiva till de åtgärder som planeras att utföras i parken. De synpunkter som gavs gällde önskemål om belysning av Runebergsgatans del utmed muren vid urinoaren. Önskemål om mer

blommande växter i parken och ett förslag att plantera *Sedum*, d.v.s. fetbladsväxter i bergsskrevorna upp mot Bergsgatan framfördes. Önskemålen om rikare blomning kommer att tillgodoses genom plantering av vårblostande lökväxter, blommande buskar och att den befintliga rosplanteringen får nya plantor och ny jord. Förslaget om förbättrad belysning utmed muren vid Runebergsgatan har tagits med belysningsprogrammet för parken.

Önskemål fanns också om att placera urnor med sommarblommor på Eriksbergsplan för att lätta upp den stora hårdgjorda ytan. Eftersom Eriksbergsplan är gatumark, inte park och ligger utanför förvaltningens verksamhetsområde kommer den punkten inte tas med i upprustningen av parken. Förvaltningen kommer däremot att föreslå platsen för trafikkontoret inför deras arbete med sommarblomsprogrammet.

Finansiering och tidplan

För Eriksbergsparkens upprustning finns beviljade investeringsmedel som sökts från stadens centrala medel för parkinvesteringar. För 2012 beviljades 0,2 mnkr för att utreda behovet av åtgärder i parken. Budgeten för 2013 om 1,9 mnkr används för vegetationsåtgärder, belysningsprogram och renovering av den centrala trappan samt murarna närmast dammen. Föreslagen budget för 2014 är 4,0 mnkr för omfogning parkens övriga murar och omfogning av trappan mot Eriksbergsgatan samt renovering av gräsytorerna och plantering av växter. Projektets totala budget uppgår till 6,1 mnkr. Trafikkontoret bekostar förnyad belysning i parken samt renovering av damm och teknikutrymme.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelnämnden godkänner förslaget och genomförandet av Eriksbergsparkens upprustning enligt detta tjänsteutlåtande. Förvaltningen föreslår vidare att nämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i projektets genomförandeskede inom ramen för årsvis budget för projektet som beslutas av Kommunfullmäktige.